Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 18.09.2013 www.osw.waw.pl

Zielone światło dla Chevronu na Litwie

Zielone światło dla Chevronu na Litwie, Zielone światło dla Chevronu na Litwie

16 września, po trwających ponad pół roku sporach polityków, naukowców i organizacji obywatelskich, specjalna komisja w litewskim Ministerstwie Środowiska ogłosiła, że amerykański koncern Chevron został zwycięzcą przetargu na poszukiwanie i wydobycie gazu łupkowego. Ostateczna decyzja w tej sprawie należy do rządu, ale jego zgoda wydaje się być jedynie formalnością. Chevron jako jedyny startował w przetargu. Zdaniem Daivy Matonienė, przewodniczącej komisji i jednocześnie wiceminister środowiska, amerykańska korporacja spełniła wszystkie warunki przetargu. Komisja zatem nie miała podstaw prawnych, by nie ogłosić zwycięstwa tej spółki. W ciągu pięciu dni oficjalna rekomendacja komisji, żeby ogłosić wygraną Chevronu, trafi do rządu. Następnie w ciągu 30 dni firma będzie musiała wnieść specjalną opłatę do budżetu, a w ciągu 90 – podpisać umowę, w której zobowiąże się m.in. do zainwestowania co najmniej 80 mln litów (30,5 mln USD) w zamian za siedmioletnią licencję.

Komentarz

- Zwycięstwo Chevronu w przetargu miało być ogłoszone już w lipcu. Zostało jednak przesunięte z dwóch powodów. Premier Algirdas Butkevičius dał wówczas do zrozumienia, że komisja w Ministerstwie Środowiska nie będzie mogła ogłosić zwycięstwa Chevronu dopóty, dopóki firma nie przeprowadzi konsultacji społecznych. Szef litewskiego rządu chciał mieć mocny kontrargument do dyskusji z przeciwnikami łupków. Oprócz tego Chevron potrzebował czasu, żeby zapoznać się ze znowelizowanymi regulacjami prawnymi, zaostrzającymi normy środowiskowe (zgodnie z nimi firmy prowadzące poszukiwania łupków – w tym przypadku Chevron – będą m.in. zobowiązane do ujawnienia, jakich substancji chemicznych do tego używają).

- Wygrana Chevronu w przetargu przybliża nadzieje na uniezależnienie się Litwy od dostaw energii z Rosji. Pierwsze odwierty będą mogłyby zostać wykonane w ciągu pół roku od otrzymania licencji. Prognozuje się, że wydobycie gazu łupkowego może rozpocząć się za 4–5 lat. Według szacunków złoża na Litwie to około 80 mld m^3. Jeśli prognozy się sprawdzą, kraj ten będzie miał zapewnione 27 lat niezależności energetycznej (biorąc pod uwagę obecne zużycie gazu).

- Termin ogłoszenia zwycięstwa Chevronu nie jest przypadkowy i ma na celu wywarcie presji na Gazprom podczas prowadzonych właśnie pertraktacji. Litwa jest w trakcie

renegocjacji ceny za gaz, jaką płaci rosyjskiemu koncernowi. Według raportu Komisji Europejskiej (dotyczącego rynku gazu), kraj ten płaci najwyższą hurtową cenę za błękitne paliwo w Unii Europejskiej. Cały zużywany na Litwie gaz pochodzi z Rosji. Ogłoszenie decyzji w sprawie Chevronu ma zademonstrować, że Litwa jest zdeterminowana do dywersyfikacji źródeł energii i ma wymusić na Gazpromie zaproponowanie korzystnych warunków. 13 września do Ministerstwa Energetyki kierowanego przez Jarosława Niewierowicza trafiły postulaty Gazpromu. Ministerstwo nie ujawniło ich treści i zapowiedziało, że dalej będzie prowadzić negocjacje.